

RÉTI ATILLA

Törökfürdő

Atulajdonos, az olajtársaság rettegett vezérigazgatója még a mai értekezletre is csak a fullajtárját, Viktort küldte közénk, aki a szokásos tízperces késéssel esett be a „Rezepcia” feliratú helyiség mögötti parányi irodába. Vékony kis aranyláncocskra fityeggett a csuklóján, karórájáról visított, hogy nápolyi nászútján képtelen volt a gyors mozgással összecukható kartondobozról áruló fekete bőrű bevándorló ajánlatát visszautasítani. Kis pocakja jólétről, a mozgás hiányáról árulkodott. „Magyarból” vett öltönyének szürkés-kék színéhez, szálkás mintájához nem illett a karácsonyi ajándék nyakkendő fűzöld árnyalata. Mióta betöltötte a kastélyszálló ügyvezető igazgatói pozícióját, huszonöt évének minden élettapasztalatát mozgósítva igyekezett felöltözni vendégeinkhez. Leste a magasra nyílt osztrák vadászok méregzöld öltönyeit, amelyeknek nyakgallérját és zsebeit plüssbáronnyal bélelték, gombjait szarvasagancsból faragták. Figyelte a német párokat, akik egy-egy üzleti vagy szerelmi útra választották rejtekül a mi kis kastélyunkat. Készségesen nyitogatta az Audik, BMW-k és lehajtott tetejű sportkocsik ajtóit, hogy tulajdonosaik ruganyos Boss, Roberto Cavalli vagy Sergio Rossi cipőikben bevonulhassanak a több száz éves épületbe. A férfiak reggelente is Armani pantallókban és pólókban tanulmányozták az omlett mellett az *Adame Herald Tribune* aznapi számát, melyet én szerkesztettem és nyomtattam ki hajnalonként. Persze, Viktorhoz hasonlatosan magam is szájtátva jártam ide dolgozni az első hónapokban, lenyűgöztek az eredeti Louis Vuitton és Mandarina Duck bőröndök, táskácskák, cifrán kirakott retikülök, a Gucci göncök és Versace koktéluhák. Ám nem kezdtem majmolni őket, mint ő, továbbra is megelégedtem a dunaszerdahelyi butikok pókhálós választékával.

Az értekezlet, amit nagyképűen jour fixnek kellett neveznünk, percek alatt véget ért. Az ügyvezető tolmácsolta Spacek tulajdonos döntését: felszámolás. Indoka, hogy az utóbbi egy évben megcsappant a kastély látogatottsága, ami tetemes veszteségeket okoz, és ezt ő nem kívánja tovább finanszírozni. Gasparkovic, a dagadt séf borgőzös fejfellogatott, ő hamar állást talál Pozsonyban, bár annyit életében nem lopott és nem is fog lopni, mint amennyit itt szarkáskodhatott. Krcmarik, a műszaki vezetőnk „én tudtam előre” ábrázattal vihogott, rá biztosan igényt tartanak még jó ideig. A wellness részleg bonyolult elektronikai rendszerének útvesztőiben csak ő igazodott el, erre gondosan ügyelt, amikor az egyetemről kikerült fiatal mérnök úrfikat osztottak be melléje utódjelöltként. Ők lemorzsolódtak, ő maradt. A füves teniszpálya, a driving rang és a putting green golfgyakorló terek is állandó gondozást igényelnek. Elunatkozgat itt, a nyugdíjig már egy éve sincs hátra. Amúgy nekem az első naptól taszító volt ez a Krcmarik. Vizslatott, járkált utánam, kétértelmű célzásokat tett egyes domborulataimra, amelyeken szívesen végighajtana a fűnyírójával. A műszaki beosztottaktól visszahallottam, hogy Fortissima Fingusnak hív a hátam mögött. Kívülről tudta szlovákul a Monty Python szövegét, a filmből a magyarokra magyar, a tótokra tót csúfneveket ragasztott.

Holocsyová asszonynak viszont patakzottak a könnyei. Őt szinte a mezőről szedte össze három esztendeje a fővárosi fejtánc, aki kiskosztümben és körömcipőben járkált a nagyfödemesi főutcán idevalósi munkaerő után kutatva. Mariska tiszta is volt, szorgos is, a kommunizmusban a szövetkezeti tehenészetben brigádvezetőségig vitte, az utóbbi években az elhunyt ura után maradt földcsékét igazgatta, hozzájárulva esetlen fiacskája egyetemi tanulmányához. A „HR-picsa”, ahogy a kosztümböt hívtuk, addig duruzsolt neki, míg bérbe adta a földet, és elszegődött mint housekeeping manager. Egyszerre kerültünk ide, én az egyetemről, ő meg a még törés előtt álló kukorica-földről. Ismertük egymást a faluból, nagyanyámékkal állítólag szegről-végről rokonok is voltak. Kölcsönösen a szárnyunk alá vettük a másikat. Én elmagyaráztam neki az idegen szavakat, amelyeknek betanulása a korosabb személyzetnek komoly nehézséget okozott. De az úri majmok megkövetelték, hogy a dolgokat ne annak nevezzük, amik valójában. Itt volt például az én névjegykártyám, amin ez állt: Anna Kovacová CEM. Még az egyetemen sem tanították ezt a titlust, de Viktor szelíden megmagyarázta nekem, hogy ez azt jelenti: customer experience manager. Mondtam neki, oké Viktor, de mit *jelent*? Azt nem tudta, de biztatott, hogy angol, német, szlovák, no meg persze magyar nyelvtudásomat, csinoságomat, mosolyomat bevetve közösen áthidaljuk ezt az aprócska értelmezési zavart. Az én dolgom az volt, hogy megszervezzem jólöltözött vendégeink programjait, és folyamatosan kérdezzem őket, hogy elégedettek-e ötszillagos kastélyszállónk szolgáltatásaival. Az *experience* kitélt persze egyes férfi vendégek tágan szerették volna értelmezni, de erre az esetre is volt receptje Viktornak. Diszkrétan át kellett adnom egy vörös színű névjegyét, melyen arany betűkkel ez állt: *Bratislava Tavos & Tits*, és felajánlani, hogy Jozef, a mindenes beviszi őket a fővárosi kéjbarlangba. Az ódon falak között terjedő legendák szerint ez a klub is Spacek úr érdekkörébe tartozott.

Miután mindannyiunk érzelmi reakciója utat tört a duruzsoló laptopok által keltett vibrálásban, én azért halkán megkérdeztem:

– Nem gondolja a vezér, hogy mégiscsak megérné visszacsábítani őket? – Mindenki tudta persze, hogy kikre gondolok.

– Én is megkérdeztem, Anna, de dührohamot kapott az öreg. És most nem a gerincsérve miatt. Azt ordibálta, elege van a magyarokból, mert az *apa* meg a *fia* szemmel verték a kastélyát, és elüldözték a vendégeket. Amúgy is nehéz napjai vannak, a fiát eltanácsolták az angliai egyetemről, a felesége megint Dubaiba cipelné shopping-hétvégére, Alizkája pedig egyre szemtelenebbül jár-kelel az irodaházban, nem értve meg, hogy neki nem adhat V.I.P. belépőkártyát, mivel nem alkalmazottja az olajtársaságnak. Örülünk, hogy nem tette ki ide közénk kislányoknak. Már úgyis mindegy. Megkapjátok a végkielégítéseket, és lesz egy rendes búcsúvacso is pénteken. Arra eljönnek ők is.

– Rohadjanak meg! – böfögte Gasparkovic. – Én nem főzök nekik még egy tál sztrapacskát sem!

– Itt is alszanak? – hüppögte Mariska. – Mert akkor a lakosztályokban újra kell húzni az ágyneműket.

– Mariska néni! – nyugtattam. – Jó lesz nekik úgy, miképpen van. Hiszen tiszták azok a szobák. Vendég alig járt bennük, mióta kicsapták Frédi bácsiékat a törökfürdőből.

Igen, végül is az egész történet ott kezdődött, hogy a kastélyszálló mellé odaragasztott, ormótlan wellness részleg tervezésénél a nagyokosok egy törökfürdő létesítése mellett döntöttek. Amikor Spacek úr jelképes áron megvette az államtól a kastélyt, és uniós pályázati pénz után nézett, kézenfekvő volt, hogy a *rekreáció* szó nyitja majd ki a pénzosztó bugyellárisokat. Ahhoz meg ugyebár elengedhetetlen egy színvonalasan megépített hammam. A pályázat – hála Spacek úr kiterjedt politikai kapcsolatrendszerének – nyert, és megkezdődhetett az építkezés. Persze előtte helyet kellett találni a kastélyban élő negyven értelmi fogyatékosnak, hiszen a hatvanas évektől kezdve elmeegógyintézetként működött az egykor fényesebb időket megélt épület. Bár az Adame grófok szellemei nem bánták az együgyűeket, szórakoztatóbb társaságra letek így, mint azelőtt, amikor évtizedekig csak a Dévényi-szorosból fújó szélvihar-démonok, a Duna felől lengedező szellőlányok és a törött ajtókon, ablakokon ki-be suhanó denevérszárnyak adtak háttérzenét szellemvacsoráiknak. A városnak csúfolt falu szélén a kiürült szövetkezeti irodaházba terelték a bolondokat, így valóban megindulhatott a munka. Spacek úr hetente többször is kihozatta magát a vállalati sofőrrel, akinek itt-tartózkodásuk alatt rendszeres elfoglaltságot adott az Audi A8 típusú személygépkocsi tisztogatása. Az építésvezető – kis, görbe aligemberke – az oligarcha bármilyen hülyeségére igent mondott. Falak csusszantak odébb, ablakok kisebbedtek vagy nagyobbodtak meg, lépcsők kerültek oda, ahol nem is volt szintkülönbség, szivarszoba, kártyaszoba, könyvtár cserélt helyet kamrával, fürdőszobával és pincelejáróval. Vitte a közeli Duna az eurómilliókat, de a kastély még így kastélynak látszott, és az avatására összesereglett nagyérdemű heves tapssal köszöntette az építetetőt, az új szlovák gazdasági elit leggazdagabb iparmágnását, Spacek urat, aki a hatvanperces tűzijátékot bámulva egyre erősebb fájdalmat érzett a nyakában. Ráadásul ez a kín a jobb karjába is behúzódott, és úgy borította el elméjét, mint a kis-kárpátoki Zerge hegy oldalán felkúszó felhőárnyék a fenyveseket.

A hammam beüzemelését egy német cég munkatársai végezték. A nyakigláb és tudálékos öltönyös meg a hozzáértő, harmadik generációs török családból származó farmeres. A kiskosztümös feladata volt, hogy szigorúan a környékről – utazási költségtérítést nem fizet a kastély – verbuváljon erős markú férfiakat, akik kedvet éreznek a hammam-mesteri feladathoz. Aki jelentkezett, az vagy nem volt férfi, vagy nem volt erős kezű. A kocsmákban már fogadásokat kötöttek rá az ivócimborák, hány nap múlva telik ki az ideje a sikkos kis pozsonyi luvnyának, hiszen itt vannak a német urak, de nincs, akit betanítsanak! Azután az egész falu megdöbbenésére Alfréd és a fia, Alfonz beballagtak a kastélyba.

Nádas Frédi és Nádas Fronzi csontkovácsok voltak, akárcsak a felmenőik sokad ízigen. Mikor még a császár csupán kétszáz tótra, de négyezer magyarra nézett szúrósan a szenci járási székhely főterén álló bíróság nagytermében, ha pörös ügyükben igénybe vették a Monarchia igazságszolgáltatását, a Nádasok nagyfödemesi házába már messzi földről zarándokoltak a lumbágós népek. Mosoni, soproni, győri, sőt bécsi polgárosszonyok is átkeltek a pozsonyi Ferenc József-hídon, hogy a Csallóköz szívébe jutva megszabaduljanak kínjaiktól. A komáromi, kassai és budai betegek is nagy hittel érkeztek az *Aranykert** közepibe, hogy valamelyik Nádas-legény néhány szakszerű mozdulattal helyére illessze csigolyájuk csontjait. Kései utódaik is bírtak ezzel a varázsképeséggel, és ismerték a természet ajándékait is. Erdőt, mezőt járva, és kiskertjükben természetve für-

késztek a növények titkait. Fekélyes, tisztátalan bőrű pácienseiket citromfűteával boro-gatták. Nikotinfüggő volt a derékfájós losonci darukezelő? Lestyános teakeverékkel engedték útjára. Szurokfűvel kínálták a fejfájós tanárnőt, fekete ürömmel az epebajos ag-norómust. Tudták, hogy a lumbágót mindig kézen fogja egy másfajta kór, arra is kell az orvosság.

* * *

Aranykert: egyes mondák szerint a Csallóköz a Tündérek birodalma volt, bőséges ter-mészeti kincsei miatt nevezték így.

A kommunizmus éveiben, amikor Fronzi még az iskolapadot koptatta, Frédi bácsi-nak rendes állása is volt. A Pálffy uraság egykor szépen épített istállóiban tartott állami méneket gondozta. Egyformán bánt a betegeivel és a lovaival. Gyengéden, szeretettel és gondosan. Körülötte rend volt, tisztaság és derű. Ő is el-eljárt a kocsmába, ünneplőt öltött a vasárnapi misére, megsiratta a halottait, embert, állatot egyaránt. Pénzt soha nem kért senkitől, a tisztaszobában fogadta a betegeit, annak a sarkában állt egy ósdi almárium még a dédapja idejéből. Amannak a felső fiókja mindég kihúzva állt, aki akart, bedobálhatta a gyógyításért kigondolt koronát, forintot, schillinget, legújabbán eurót. Arra elég volt, hogy malacot ne kelljen soha tartaniuk. Azokat Frédi nem szeret-te, nem is ette a disznóhúst, sőt más húst se nagyon. Fanyalogva a csibe mellét igen, bár a dunai halakból főtt hallevest dicsérte mindig. Fronzi, akárcsak az apja, sudár, izmos férfivá lett. Hirtelen választott asszonyt, és apjához illően soha nem vette szájára a falu vagy a járás. Akit választott, ahhoz hű maradt.

Amikor a környékről kifogytak a fedezettésre váró kancák, az Állami Ménes Hi-vatal is vágóhídra küldte Frédi csődöreit. Egyet, a Blokád nevűt tudta megvenni vá-góárban, a többit ő maga kísérte el a dunaszerdahelyi húskombinátig. Azóta fiával együtt csak a gyógyításból éltek. Egy új rendelet értelmében viszont Szlovákiában pa-pírhoz kötötték a természetgyógyászkodást. Négy szemeszteren át, heti két alkalom-mal kellett volna Bratislavába beutazniuk a tanfolyamra, amelynek sikeres elvégzése után kaphattak volna csak oklevelet. Anélkül viszont három év börtönnel is sújtja az új törvény azt, aki engedély nélküli gyógyító tevékenységet végez. Se csődörök, se csontkovácskodás. Más választásuk nem lévén, beballagtak a kastélyba. Én vezettem őket a humán-nyanya elé.

– Asszonyom! – dugtam be a fejemet az irodaajtón. – Lenne itt két jelentkező a tö-rökfürdősi állásra. Gyerekkoromtól ismerem őket, rendes, idevalósi magyarok.

Ott, állva meg is egyeztek, Frédi bácsi és Fronzi másnaptól hét napon át, kisgatyára vetkőzve tanulta a gőzzel történő kényeztetés tudományát. Ezt azért tudom ilyen pon-tosan, mert én lettem a tolmács a németek, Nádasék és a néha belátogató személyzetis között. A hammam valóban pazar lett, díszbe a szállónknak. Boltíves, diszkrét, aranyozott bejárata mögött csipkézett fafaragások, márványoszlopok és török mintákkal festett ku-pola borult ránk. Középen egy aranybélű jakuzzi tündökölt. A sarokban díszes párnák-kal borított pihenősarok, ahol a kezelések előtt és után forró keleti teákat szolgáltak fel. Maga a gőzfürdő 42 Celsius fokra temperált csempézett helyiség volt, ahol a páratarta-lom elérte a száz százalékot. Legfényűzőbbnek a kör alakú harare mutatta magát. Fehér márvány mindenütt, középen egy kisebb kör alakú kőágy két személynek. A falak men-tén falikutak arany csapokkal, a plafon közepén pedig egy színarany boltív jelképezte

a misztikus Holdat. A tolmácsolás mellett naponta többször a leendő kuncsaft szerepét is el kellett játszanom. Megitták a teát velem, majd negyed órán át üldögéltem a jakuzziban, miközben testemet ezernyi apró tűszúrásként rohamozta a precíz svájci szerkezet által gerjesztett vízsugár. Az első napokban még zavart, hogy idősebb férfiak meztelenül látnak, de ez Frédi bácsiék és a németek számára is természetes volt, mozdulatainkban soha nem éreztem jelét sem annak, hogy dagadna bennük a férfiasság. Mivel rajtam kívül mindenkin csupán egy derékre tekert törölköző volt, lebuktak volna pillanatok alatt. Persze Krcmarik nem állta meg, hogy gőzhőmérséklet-ellenőrzés céljából ne sündörögjön be hozzánk, de azután elmaradt, mert szempillantás alatt átvizesegett a hotel logójával díszített munkaruhája. Megszerettem ezeket a férfiakat az egy hét alatt, még a nyakigláb németet is. Halkan és pontosan adták át, amit tudtak. Az öreg meg a fia pedig alázatosan illesztették be ezt a tudást a saját tudományaik közé. Zokszó nélkül izzadtak, finoman kísérgettek át a pihenőből a jakuzziba, onnan a gőzbe, majd fektettek le a márványágyra. Atdolgozták ujjaikkal testem minden kis izmát, locsolták rám a meleg és még melegebb vizet, hogy majd a kúra végén mosolyogva öntsenek nyakon néhány kancsó jéghideg vízzel. A szertartás fénypontja volt, amikor habszappannal töltöttek meg egy vászonzsákot, azt felfújták, és gyengéden végigsimogatták a testemet. A pórusokon kiáramló hab alatt ellazulva úgy éreztem, ez álmaim munkahelye. Az egy hetes kúra után megifjodva, néhány felesleges zsírpárnácskától megszabadulva derűsebben kalauzoltam látogatóinkat. A hammam és benne a két Nádas mester híre gyorsan terjedt. Külön oldalt kaptak honlapunkon, a szobafoglalások megszaporodtak. Lehetett rágós Gasparkovic „bistecca alla fiorentinája”, tévedhetett a sommelier a rosék eljáratait illetően, vagy eláztathatta a zápor a Kis-Duna árterei között csónakázó vendégeket, a hammam-kezelés mindenkit megbékített. Frici bácsi és Fronzi a kezeléseik után egy-egy vállat, hátat is kiegyenesített, akinek meg nagyobb kórsága volt, annak kezébe nyomták az otthonról hozott füvet, teát, balzsamot.

Viktor érezte, hogy nagy bajt hoz ránk ez a népszerűség. Óvta az öreget attól, hogy túllépje a hatáskörét, de Frédi bácsi azt mondta, ameddig ő nem kér pénzt a csodaszerekért, meg ne tiltsa neki senki, hogy másokon segítsen. Mikor egy szorulásos politikusfeleség – mert politikusok is gyakran jártak nálunk, de az ő számlájukat mindig Pozsonyba kellett küldeni beszkenelve Spacek úr e-mail címére –, az ajándékba kapott kutyabenge, kökényvirág, borsmenta, bodza és kamillavirág alkotta teakeverékből egy evőkanál helyett hármat három deci helyett egy deci vízbe áztatott, majd ivott meg, és töltötte az éjszakát a WC-n ülve, kitört a háború. A képviselő úr reggel üvöltözve hívta fel Spaceket, aki húsz perc múlva a kastélyban volt. Berendelte Alfrédot és Alfonzt, akik mukkanás nélkül írták alá az eléjük tett „Munkaviszony megszüntetése közös megegyezéssel” fejléces papirost. Mindenki szépen hazament, mi pedig nem győztük elmagyarázni a bejelentkezett vendégeknek, hogy hova lett a Nádas család. Jöttek a helyükre új hammam-mesterek, de gyorsan megbánták a döntést, és a próbaidő alatt elmenekültek a gőzből. Hol volt emberünk, hol nem, a vendégek elmaradtak, előbb csak a hét első napjain kerülgettük egymást a kastélyban, később már a hétvégeken, ünnepeken is ritka holló volt a betévedt utas. Viktor erőlködött, programokat szervezett, de sem a lantművész vagy a fővárosi operaénekesnő, sem a fele áron kínált húsvéti Adame-csomag nem volt képes megtölteni a házat. Násasék meg csendesen dolgoztak tovább otthon, bár a vendégkörük rendszeren megváltozott. Eddig a helyi buszmegállóban kellett eligaz-

gatni a hozzájuk érkező betegeket, most meg a luxusautókba épített GPS tréfálta meg az utasokat, és vitte ki őket a halastó partjára. Onnan tolatgattak vissza a templomig, hogy dühödten belátva tévedésüket, csak kikönyököljenek útbaigazításért a kocsmá előtt üldögélőkhöz.

A búcsúvacsorára minden korábbi munkatársat meg kellett hívnom, így őket is. Eljöttek fekete öltönyükben, nyakkendő nélkül, de azért fehér ingben. Az étteremben egy nagy asztalt tettem középre, a többit kihordattam, hogy ne legyen kínos a sok üres szék. Az ízléstelen barokk nippetáztatokat átvitettem a szivarszobába, és körberaktam a termet mezei virágokkal. Szomorúan, de a szépen eltelt három év emlékeivel vártuk a tulajdonost és sleppjét. Gasparkovic mégis megemberelte magát, és összetákolt egy szolid búcsúvacsorát. Frédi bácsi kedvéért halászlét, Spacek úr kedvéért meg birkapörköltet főzött. Mi, lányok lazacos pennét kaptunk. A vezér és neje csüggedten érkeztek, a kosztümös Alizkát terelgette, a gazdasági igazgató, a kontrolling vezető és a jogász „meddig tart vajon ez a bohóckodás” ábrázattal vették körül főnöküket. Ő rövid beszédében méltatta a munkánkat, megköszönte, hogy kitartottunk, és bejelentette, hogy a törvényes juttatásokon túl egy havi átlagbért is kapunk. Erre Krmarik egyedülként tapsolni kezdett, a beálló kínos csendet Spacek nyögése törte meg. Kétrét görnyedve esett össze, a gyógyíthatatlan gerincsérv izzó fájdalma húgyhólyagjáig hatolt, elegáns öltönytárárába írítve annak tartalmát. Saját vizeletében fekve, görcsösen vinyogott, de a melléje ugró Nádasok felemelték. Frédi hátulról átkulcsolta a karjait, előlről meg Fronzi ölelte át az ágyékánál.

– Lélegezzen aprókat, de lazán, nyugodtan, vezérigazgató úr! – utasította az öreg. A következő pillanatban rántottak egyet a fájdalomtól aléló testen, mire olyan üvöltés jött válaszul, ami még a halastavon ringatózó ladikokat is megremegtette. Még kétszer ismételték meg ugyanezt a mozdulatot, majd átadták Spaceket az övéinek. Azok a lakosztályba vitték, kifürdették, a wellnessből én hoztam fel neki fürdőköpenyt. Az intermezzo után borozgatni kezdtünk, a jövőnkről diskuráltunk. Csöndesen oszlott szét a társaság, én Mariskával bandukoltam haza. Megígértem neki, ha állást talállok Pozsonyban vagy Magyaróváron, beajánlom őt is.

Hónapokkal később hallottam, hogy Spaceket kigyógyította a Frédi bácsi három ráncigája a sérvből, már túl van a dubai úton, fiát átvette egy másik, bár drágább angol egyetem, és Alizka is állást kapott az egyik leányvállalat marketing osztályán. De azt is mesélik, újabb kastélyt nézett ki magának Nyitra mellett, de ott már lovaspólópálya is lesz!

RÉTI ATILLA (1963) mosonmagyaróvári születésű agrármérnök. A Tarandus Kiadó alapítója.